

Смолян отбеляза 50-годишнината си с представяне на краеведски труд

На 17 юни в Териториален архив-Смолян бе представена книгата „Смолян в миналото“ от Петър Маринов. Поводът за това бе 50-годишнината на града. Тази книга е един истински калейдоскоп от събития и факти, спомени и впечатления за един малко изследван период в местната историография – от нач. на XX в. до обединението на трите квартала Смолян, Райково и Устово в единен град през 1960 г.

Дълъг път измина книгата, за да види бял свят днес. Петър Маринов я пише през 1976 г. уединен във вилата си в с. Чурен, Пловдивско. Преди две години Александър Маринов потърси съдействие от смолянските институции за издаването на този труд, който е един изключително оригинален поглед към миналото на града, изпъстрен с невероятно колоритни и живи спомени, описания, впечатления за живота в Пашмакли от началото на XX в. до 1960 г.

Едно от безспорните достойнства на книгата, което е и приноса на архива към нейното издаване, е обогатяването на текстовото описание с фотографиите на изкъкнатите смолянски творци: Крум Савов, Димитър Френкев, Данчо Данчев, братя Ружинови, които със силата на светлината също са документирали образа на Пашмакли, Райково и Устово от началото на XX век до тяхното обединение. Със силата на четката и палитрата художниците Анастас и Петър Стайкови, Давид Перец и Васил Бараков – всички те приятели на Петър Маринов, чието творчество е свързано с Родопите,

допринасят за обогатяване на възприятието и цялостния облик на книгата. Допълвайки така живото слово на автора се постига една по-цялостна и автентична картина за миналото на тези три селища, сраснали се в единно цяло през 1960 г.

Писана преди 33 години, книгата е актуална и днес. Основната цел, която си поставя Петър Маринов с нейното написване е да покаже, както сам той казва – какво е направено през последните години в „един от най-изостаналите и неугледни в миналото селища, каквито са били Смолян, Райково и Устово” – тяхното преобразяване за един изключително кратък период от време, както в материално, така и в културно отношение. Това е и първият опит за общо краеведско изследване на Смолян, Райково и Устово, които до сега имат само самостоятелни такива издания.

Това, книгата да види бял свят стана възможно благодарение усилията на Сашо Маринов – за идеята, Зарко Маринов – за труда по нейното оформление и издаване, на спонсорите – за родолюбивия жест и на всички, които пряко подпомогнаха изясняването на някои факти, имена, дати и снимки. (Зоя Начева)